

**БУЛГАН АЙМГИЙН ДАШИНЧИЛЭН СУМЫН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ЭЭЛЖИТ
ХУРАЛДААНЫ ТОГТООЛ**

2024 оны 12 сарын 30 өдөр

Дугаар 20/02

Дашинчилэн сум

Сумын 2025 оны төсөв батлах тухай

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.9 дэх заалт, Төсвийн тухай хуулийн 32 дүгээр зүйлийн 32.5.1 дэх заалт, 64 дүгээр зүйлийн 64.1.2 дах заалт, аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн IV/26 дугаар тогтоолыг тус тус үндэслэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ес дэх удаагийн сонгуулийн ээлжит III хуралдаанаас ТОГТООХ нь:

Нэг. Сумын 2025 оны төсвийн орлогын нийт дүн, орлогын нэр төрлийн хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай.

(Мянган төгрөгөөр)

1.	Урсгал орлого	784,351.1
1.1.	Татварын орлого	745,351.1
1.1.1.	Цалин хөлс түүнтэй адилтгах орлогын албан татвар	370,519.0
1.1.2.	Үйл ажиллагааны орлого	26,000.0
1.1.3.	Хөрөнгийн орлого	156,000.0
1.1.4.	Малын тоо толгойн албан татвар	73,740.5
1.1.5.	Газрын төлбөр	45,812.1
1.1.6.	Шууд бус орлого	6,600.0
1.1.7.	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	4,625.0
1.1.8.	Улсын тэмдэгтийн хураамж	5,423.0
1.1.9.	Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	13,527.1
1.1.10.	Ус ашигласны төлбөр	500.0
1.1.11.	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	40,424.4
1.1.12.	Бууны албан татвар	2,180.0
1.2.	Татварын бус орлого	39,000.0
1.2.1.	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	3,000.0
1.2.2.	Хүү торгуулийн орлого	30,000.0
1.2.3.	Түрээсийн орлого	6,000.0

Хоёр. Сумын 2025 оны төсөвт тусгай сангийн төвлөрүүлэх орлогын хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай.

Б32471019

2.	ТЕЗ, түүний харъяа байгууллага	69,369.7
2.1	Хоршоо хөгжүүлэх сан	21,178.7
2.2	ЖДҮДСан	48,191.0

Гурав. Сумын 2025 оны төсвийн жилд зарцуулах зарлагын нийт хэмжээг 3,498,160.3 мянган төгрөг, төсвийн ерөнхийлөн захирагч, тэдгээрийн харьяа байгууллагад дор дурдсан төсөв зарцуулах эрхийг олгосугай:

(Мянган төгрөгөөр)

3.1.	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга	224,459.9
3.1.1.	Урсгал зардлын дээд хэмжээ	218,459.9
3.1.2	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх хариу арга хэмжээ	6,000.0
3.2.	Засаг дарга	3,273,700.4
3.2.1	Засаг даргын Тамгын газар	1,026,915.3
3.2.2	Баг	162,269.4
3.2.3	Орон нутгийн байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	804,932.0
3.2.3.1	Үүнээс: Сургуулийн өмнөх боловсрол	85,880.0
3.2.3.2	Ерөнхий боловсролын сургууль	564,265.3
3.2.3.3	Эрүүл мэндийн төв	103,289.6
3.2.3.4	Соёлын төв	51,497.1
3.2.4	Хөрөнгийн зардлын дээд хэмжээ	1,139,583.7
3.2.4.1	Үүнээс: Орон нутгийн хөгжлийн сан	958,796.4
3.2.4.2	Малын тоо толгойн албан татвараас орсон орлогоор хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээ	173,740.5
3.2.4.3	Байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээ	7,046.8
3.2.5	Хоршоо хөгжүүлэх сан	90,000.0
3.2.6	ЖДҮДС	50,000.0

Дөрөв. Сумын 2025 оны төсвийн жилд сумын төсвийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний зардлын хэмжээг **1,139,583.7** мянган төгрөгөөр баталсугай.

Тав. Сумын 2025 оны төсвийн санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг **3,498,160.3** мянган төгрөг буюу дор дурдсанаар баталсугай.

1. Сумын татварын болон татварын бус орлогыг **784,351.1** мянган төгрөг
2. Сумын төсөвт аймгийн төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг **1,384,742.8** мянган төгрөг
3. Сумын төсөвт аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангаас сумын орон нутгийн хөгжлийн санд олгох орлогын шилжүүлэг **785,876.6** мянган төгрөг
4. Сумын төсвийн тухайн жилийн тусгай сангийн орлого **69,369.7** мянган төгрөг
5. Сумын төсвийн урд оны үлдэгдэл **473,820.1** мянган төгрөг

Үүнээс:

- Оны эхний үлдэгдэл **130,270.0** мянган төгрөг
- Орон нутгийн хөгжлийн сан **172,919.8** мянган төгрөг
- Малын тоо толгойн албан татвар **100,000.0** мянган төгрөг
- Хоршоо хөгжүүлэх сан **68,821.3** мянган төгрөг
- Гамшгаас хамгаалах сан **1,809.0** мянган төгрөг

Зургаа. “Сумын төсвийн захирагч нарын хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоон хэмжээний үзүүлэлт”-ийг 1 дүгээр хавсралтаар баталсугай.

Долоо. “Сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 2025 онд хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээний жагсаалт”-ыг 2, 3 дугаар хавсралтаар баталсугай.

Найм. “Сумын байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлаар 2025 онд хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жагсаалт”-ыг 4 дүгээр хавсралтаар баталсугай.

Ес. Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийг баримтлан орон нутгийн төсвийн тэнцлийг бүрэн хангаж ажиллахыг сумын Засаг дарга (С.Мэнд-Амар)-д даалгасугай.

ДАРГА

Ж.БУЛГАНТАМИР

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар 2010.05.20-ны өдөр
... дугаар тогтоот

ҮЛЭХ ХӨТӨЛБӨР,

ТӨСВИЙН ЕРӨНХИЙЛӨН ЗАХИРАГЧИЙН 2025 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХӨТӨЛБӨР,
ХӨТӨЛБӨРИЙН ХҮРЭХ ҮР ДҮНГИЙН ТАЛААРХ ЧАНАРЫН БОЛОН ТОО ХЭМЖЭЭНИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

[illegible]

2.1	70106 Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын үйл ажиллагааг хэвийн жигд явуулах, сумын Засаг дарга, нутгийн өөрөө удирдах байгууллагыг мэргэжлийн цаг үеэ олсон зөвлөгөө, дэмжлэгээр шуурхай хангах, тэдгээрийн үр нөлөөтэй, хэвийн үйл ажиллагааны эрх зүйн таатай орчныг бүрдүүлэх	Сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах	хувь	2024	95,8	96,0	1,026,915.3
			Засаг даргын Тамгын газрын жилийн хөгжлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт	хувь	2024	91,2	92,0	
2.2	70503 Орон нутгийн зорилтот хөрөнгө оруулалт	Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэхээр төлөвлө	Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар төлөвлөсөн ажлыг батлагдсан төсвийн хүрээнд хэрэгжүүлнэ.	хувь	2024	84.0	100	0
			ОНХС-н хөрөнгөөр төлөвлөсөн ажлыг батлагдсан төсвийн хүрээнд хэрэгжүүлнэ.	хувь	2024	84.0	100	958,796.4
2.3	БХСан	Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээний хүрээнд төлөвлөсөн үйл ажиллагаа бүрэн хэрэгжсэн байна.	Төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь	хувь	2024	88,2	100	7,046.8
2.4	Гамшгаас хамгаалах сан	Гамшгаас хамгаалах урьдчилан сэргийлэх ажил хангагдсан байна.	Хэрэгжүүлсэн ажлын биелэлт	хувь	2024	85,6	100	50,000.0
2.5	Нийгмийн халамж	Зорилтот бүлгийг халамжийн үйлчилгээнд бүрэн хамруулна. (Амьжиргааг дэмжих тэтгэмж, олон нийтийн	Зорилтот бүлгийн 0-2 насны хүнс тэжээлийн дутагдалтай болон нөхөн сэргээн засах,	тоо	2024	1	1	500.0

		оролцоо түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээ)	чийрэгжүүлэлт, асаргаанд хамруулах хүүхдийн тоо					
2.6	Төрийн өмчийн эрхийг хэрэгжүүлэх	Орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийн эзэмшилт, хадгалалт, хамгаалалтын хяналтыг сайжруулах, үр ашгийг нэмэгдүүлэх, холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилт хангагдана.	Орон нутгийн өмчийн бүртгэл, ашиглалт, хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулж, өмчийн бүртгэлийн нэгдсэн мэдээллийн санд хяналт тавих, тухай бүр баяжилт хийх, 2024 онд улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар шинээр ашиглалтанд орсон үндсэн хөрөнгийг ашиглагч байгууллагад хүлээлгэн өгөх ажлыг зохион байгуулах.	хувь	2024	100.0	100.0	500.0
2.7	Худалдан авах ажиллагаа	Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгагдсан хөрөнгө оруулалт, бүтээн байгуулалтын арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг бүрэн зохион байгуулна.	Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгагдсан төсөл арга хэмжээний хэрэгжилт	хувь	2024	84	100.0	500.0
			Худалдан авах ажиллагааг цахимаар зохион байгуулсан хувь	хувь	2024	100.0	100.0	
2.8	Мал аж ахуйг хөгжүүлэх	Халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх мал эмнэлгийн үйлчилгээ	Вакцинжуулалтад хамрагдах малын тоо (мянга)	тоо	2024	356,000	97,000	20,000.0

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2024 оны 12 дугаар сарын 30 ны өдрийн III хуралдааны
02 дугаар тогтоолын 2 хавсралт

**Орон нутгийн хөгжлийн сангаар 2025 оны төсвийн жилд
хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жагсаалт**

№	Төсөл арга хэмжээний нэр байршил хүчин чадал	Хэрэгжүүлэх хугацаа (он)	Төсөвт өртөг (мян.төг)	2025 онд санхүүжих дүн (мян.төг)
1.Шинээр эхлэх хөрөнгө оруулалт			897,392.50	897,392.50
1.1	Дэд хөтөлбөр	2025	20,000.00	20,000.00
1.2	Улсын баяр наадам наадам	2025	10,000.00	10,000.00
1.3	Сумын төвийг камержуулах	2025	16,650.00	16,650.00
1.5	Зураг төсөв хийлгэх (хүндэтгэлийн өргөө, цэцэрлэгт хүрээлэн, төрийн албан хаагчдын 4н айлын орон сууц)	2025	50,000.00	50,000.00
1.6	Төрийн албан хаагчдын орон сууц (зөөврийн сууц)	2025	30,000.00	30,000.00
1.7	Төрийн албан хаагчдын нэг айлын орон сүүц халаалтанд холбох	2025	6,000.00	6,000.00
1.8	Төрийн албан хаагчдын орон сууц засварлах	2025	20,000.00	20,000.00
1.9	Гудамжны гэрэлтүүлэг нэмэгдүүлэх, засварлах	2025	75,000.00	75,000.00
1.10	Цагдаагийн байрны хашаажуулалт	2025	10,000.00	10,000.00
1.11	Зам засвар арчилгаа, тохижилт	2025	20,000.00	20,000.00
1.12	Хүн амын ундны усан хангамж сайжруулах (Худаг, усан сан, цэвэршүүлэгч)	2025	150,000.00	150,000.00
1.13	Нийтийн эзэмшлийн хүүхдийн тоглоомын талбай, засвар үйлчилгээ	2025	10,000.00	10,000.00
1.14	Цахилгаан эрчим хүчний хангалтыг сайжруулах	2025	25,000.00	25,000.00
1.15	Гамшиг ослоос урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулах	2025	30,000.00	30,000.00
1.16	Хог хаягдлын менежментийг сайжруулах	2025	120,000.00	120,000.00
1.17	Хог хаягдлыг дарж булах (Овоотын арын хогийн цэг)	2025	60,000.00	60,000.00
1.18	Хилийн цэсийг тэмдэгжүүлэх	2025	10,000.00	10,000.00
1.19	ЭМТ-ийн төрөх болон амрах байрны ариун цэврийн өрөөний асуудал шийдвэрлэх	2025	4,000.00	4,000.00
1.20	Соёлын төвд ариун цэврийн өрөө гаргах	2025	28,000.00	28,000.00
1.21	Доргонт багт гацааны зам засварлах	2025	20,000.00	20,000.00
1.22	Эрэн хайх аврах бүлгийн орчин нөхцлийг сайжруулж дэмжлэг үзүүлэх	2025	20,000.00	20,000.00

1.23	Иргэдийн оролцоо, эрүүл мэнд, өрхийн орлого дэмжих сургалт суртчилгаа (Иргэд, Хүүхэд)	2025	20,000.00	20,000.00
1.24	Багийн төвүүдийн тохижилт (Лах)	2025	15,000.00	15,000.00
1.25	Багийн төвүүдийн тохижилт (Доргонт)	2025	5,000.00	5,000.00
1.26	Багийн төвүүдийн тохижилт (Хараат)	2025	5,000.00	5,000.00
1.27	Багийн төв	2025	3,000.00	3,000.00
1.28	Боловсролын байгууллагын үйл ажиллагааг дэмжих	2025	10,000.00	10,000.00
1.29	Дотуур байрны камержуулалт	2025	13,600.00	13,600.00
1.30	Мал аж ахуй бэлчээрийн менежмент сайжруулах	2025	11,000.00	11,000.00
1.31	Дотуур байрны цагаан хэрэгсэл	2025	20,000.00	20,000.00
1.32	Эрүүл мэндийн төвийн тохижилт	2025	20,000.00	20,000.00
1.33	Төрийн өмчийн барилга байгууламжийн тохижилт	2025	9,500.00	9,500.00
1.34	Соёлын төвд хөгжим, тоног төхөөрөмж	2025	10,642.5	10,642.5
1.Шилжих хөрөнгө оруулалт			81,403.90	81,403.90
1.36	Гадна фасад үлдэгдэл	2024-2025	42,603.9	42,603.9
1.37	Фитнесс тоног төхөөрөмж үлдэгдэл	2024-2025	10,000.00	10,000.00
1.38	Лах багийн төвийн үлдэгдэл	2024-2025	3,800.00	3,800.00
1.39	Цэцэрлэг зураг төсөв	2024-2025	25,000.00	25,000.00
Нийт дүн			958,796.4	958,796.4

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2024 оны 12 дугаар сарын 30 ны өдрийн III хуралдааны
12 дугаар тогтоолын 3 хавсралт

**Малын тоо толгойн албан татвараар орсон орлогоор 2025 оны төсвийн жилд
хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жагсаалт**

№	Төсөл арга хэмжээний нэр байршил хүчин чадал	Хэрэгжүүлэх хугацаа (он)	Төсөвт өртөг (мян.төг)	2025 онд санхүүжих дүн (мян.төг)
1.Шинээр эхлэх хөрөнгө оруулалт			173,740.5	173,740.50
1.1	Мал угаалгын ванн (Доргонт баг)	2025	35,000.0	35,000.0
1.2	Хараат багт (Борогчин) 2.5га газар мод тарих хашаажуулах	2025	10,000.0	10,000.0
1.3	Халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх	2025	20,000.0	20,000.0
1.4	Шинэ хоршоо-Чинээлэг малчин хөтөлбөрийн хүрээнд малчдыг сургалт сурталчилгаа мэдээллээр хангах	2025	15,000.0	15,000.0
1.5	Багуудын худаг сэргээн засварлах	2025	8,000.0	8,000.0
1.6	Малын үүлдэр угсаа сайжруулах	2025	5,000.0	5,000.0
1.7	Бэлчээрийн менежмент сайжруулах	2025	6,000.0	6,000.0
1.8	Тэжээлийн нөөц бүрдүүлэх	2025	43,600.0	43,600.0
1.9	Булаг шанд сэргээн засварлах	2025	20,000.00	20,000.00
1.10	Ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх (Лах баг, Доргонт баг)	2025	11,140.50	11,140.50
Нийт дүн			173,740.50	173,740.50

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2024 оны 12 дугаар сарын 30 ны өдрийн III хуралдааны
02 дугаар тогтоолын 4 хавсралт

**Байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх орлогоор 2025 оны төсвийн жилд
хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жагсаалт**

№	Төсөл арга хэмжээний нэр байршил хүчин чадал	Хэрэгжүүлэх хугацаа (он)	Төсөвт өртөг (мян.төг)	2025 онд санхүүжих дүн (мян.төг)
1.Шинээр эхлэх хөрөнгө оруулалт			7,046.8	7,046.8
1.1	Нэн ховор, ховор амьтныг хамгаалах	2025	1,000.0	1,000.0
1.2	Цөлжилтийг сааруулах зорилгоор ойн зурвас байгуулах	2025	2,000.0	2,000.0
1.3	Хөрсний доройтол цөлжилтөөс урьдчилан сэргийлэх, сааруулах, тэмцэх	2025	2,000.0	3,000.0
1.4	Хог хаягдлын менежментийн сайжруулах	2025	1,046.8	1,046.8
1.5	Булаг шанд, усны эхийг хамгаалах, гадаргын усны нөөцийг нэмэгдүүлэх	2025	1,000.0	1,000.0
Нийт дүн			7,046.80	7,046.80